

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Confessio Fidei Exhibita Invictiss. Imp. Carolo V. Caesari
Avg. in Comicijs Augustæ. Anno M. D. XXX.**

Melanchthon, Philipp

Augsburg, 1535

VD16 C 4710

De Conivgio Sacerdotvm.

urn:nbn:de:hbz:466:1-34184

ARTICVLI FIDEI

Cypriano

Hieronim⁹

Gelasius papa.

*cum cur Luthera processio
nō omitti colorata:*

Pius papa

platina

*Idem autem nichil est utri
maneat sicut nō sit
exp̄: Non don⁹ e
no nubere:*

Genesi⁹

Non multah Crato:

Ecclesiam utraq; specie usam esse. Et diu mansit hic mos in eccl^{ia}, nec constat quando aut quo auctore mutatus sit. Cyprianus aliquot locis testatur populo sanguinem datum esse. Idem testatur Hieronymus, qui ait. Sacerdotes Eucharistiae ministrant, & sanguinem Christi populis diuidunt. Immo Gelasius Papa mandat, ne diuidatur Sacramentum, Dist. 2. de Consecratione, Ca. Comperimus. Tantum consuetudo non ita uetus aliud habet. Constat autem quod consuetudo contra mandata dei introducita, non sit probanda, ut testantur Canones, Dist. 8. Cap. Veritate, cum sequentibus. Haec uero consuetudo non solum contra scripturam, sed etiam contra ueteres Canones & exemplum Ecclesiae recepta est. Quare si qui maluerunt utraq; specie sacramenti uti, non fuerunt cogendi, ut aliter facerent cum offensione conscientiae.

Et quia diuisio sacramenti nō cōuenit cū institutione Christi, solet apud nos omitti processio, quæ hactenus fieri solita est

DE CONIVGIO SACERDOTVM.

Publica querela fuit de exemplis Sacerdotum, qui non continebant. Quam ob causam & Pius Papa dixisse fertur, fuit se aliquas causas, cur ademptum sit sacerdotibus coniugium, sed multo maiores esse causas cur reddi debeat. Sic enim scribit Platinus. Cum igitur sacerdotes apud nos publica illa scandala uita reuelarent, duxerunt uxores, ac docuerunt quod liceat ipsis contrahere matrimonium. Primum, quia Paulus dicit, Vnus quisq; habeat uxorem suam propter fornicationem. Item, Melius est nubere q̄d ubi. Secundo, Christus inquit, Non omnes capiunt uerbum hoc, ubi docet non omnes homines ad coelibatum idoneos esse, quia deus creauit hominem ad procreationem, Gen. 1. Nec est humanæ potestatis, sine singulari dono & opere dei creationem mutare. Igitur qui non sunt idonei ad coelibatum, debent contrahere matrimonium. Nam mandatum dei & ordi-

nationem Dei, nulla lex humana, nullum uotum tollere potest. Ex his causis docent Sacerdotes sibi licere uxores ducere. Constat etiam in Ecclesia ueteri Sacerdotes fuisse maritos. Nam & Paulus ait Episcopum eligendum esse quis sit maritus. Et in Germania primum ante annos quadragesimos, Sacerdotes ui coacti sunt ad coelibatum, qui quidem adeo aduersati sunt, ut Archiepiscopus Moguntinus publicaturus edictum Roma, Pontificis de ea re, pene ab iratis Sacerdotibus per tumultu oppressus sit. Et res gesta est tam inciviliter, ut non solum in posterum coniugia proliberentur, sed etiam præsentia contra omnia iura diuina & humana, contra ipsos etiam Canones factos, non solum a Pontificibus, sed a laudatissimis Synodis, distraherentur.

Et cum senescente mundo, paulatim natura humana fiat imbecillior, conuenit prospicere, ne plura uitia serpent in Germaniam. Porro Deus instituit coniugium, ut esset remedium humanæ infirmitatis. Ipsi Canones ueterem rigorem interdum posterioribus temporibus propter imbecillitatem hominum laxandum esse dicunt, quod optandum est, ut fiat & in hoc negocio. Ac uidentur Ecclesijs aliquando defuturi pastores, si diutius prohibeatur coniugium.

Cum autem extet mandatum Dei, cum mos Ecclesiae notus sit, cum impurus coelibatus plurima pariat scandala, adulteria, & alia sclera digna animaduersione boni magistratus. Tamen mirum est, nulla in re maiorem exerceri seuicam quam aduersus coniugium Sacerdotum. Deus præcepit honore afficere coniugium. Leges in omnibus rebus publicis bene constitutis etiam apud Ethnicos maximis honoribus ornauerunt. At nunc capitalibus poenis excruciantur, & quidem Sacerdotes contra Canonum uoluntatem, nullam aliam ob causam, nisi propter coniugium. Paulus uocat doctrinam dæmoniorum, quæ prohibet coniugium. 1. Timoth. 4. Id facile nunc intelligi potest, cū talibus supplicijs prohibitio coniugij defenditur.

C 3

Falsus tractus:

*Falsa est, ut
louebit sacerdotes.*

go coelibatg sacerdos

Tim. 4.

ARTICVL I FIDEI

oynlvereb
Sicut autem nulla lex humana potest mandatum Dei tollere, ita nec uotum potest tollere mandatum Dei. Proinde etiam Cyprianus suadet, ut mulieres nubant quae non seruent promissam castitatem. Verba eius sunt haec, lib. i. Epistola, ii. Si autem perseverare nolunt, aut non possunt, melius est ut nubat, quam ut in ignem delicijs suis cadant, certe nullum fratribus aut sororibus scandalum faciant. Et æquitate quadam utuntur ipsi Canones erga hos, qui ante iustam ætatem uouerunt, quomodo sere haec tenus fieri consuevit.

D E M I S S A.

Missa celebratnr sū- **F**also accusantur Ecclesiæ nostræ, quod Missam aboleant, re*ma cum Reuerentia.* tinetur. n. Missa apud nos, & summa reuerentia celebratur. Seruantur & usitatæ ceremonie fere omnes, præterquam quod Latinis cantionibus admiscentur alicubi Germanicæ, quæ additæ sunt ad docendum populum. Nam ad hoc opus est ceremonijs, ut doceant imperitos, & quosdam excitet uere ad timore aut fidem ac oratione tractatio uerbi Dei. Et non modo Paulus precipit ut lingua intellecta populo in Ecclesia, sed etiam ita constitutum est humano iure.

vobis sibi
Assuefit populus ut una utantur sacramento, si qui sunt idonei, id quoque auget reuerentiam ac religionem publicarum ceremoniarum. Nulli enim admittuntur, nisi antea explorati. Admonentur etiam homines de dignitate & usu sacramenti, quantam consolationem afferat pauidis conscientijs, ut discant Deo credere, & oīa bona a Deo expectare & petere. Hic cultus delectat Deum, talis usus sacramenti alit pietatem erga Deum. Itaque non uidetur apud aduersarios Missæ maiore religione fieri quam apud nos.

Constat autem hanc quoque publicam & longe maximam querelam omnium honorum virorum diu fuisse, quod Missæ turpiter prophana rentur, collatae ad questum. Neque non obscurum est, quā late pateat hic abusus in oībus tēplis, a qualibet celebrent Missæ, tamen propter mercedem aut stipendiū, quā multi contra interdictum Canonum celebrēt. Paulus autem graviter minatur his qui indigne tractant Eucharistiā, cū ait, Qui ederit panem hunc, aut bibet calicem Domini indigne,